

โครงการการจัดบริการเชิงรุกตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์ในกลุ่มพนักงานบริการหญิง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บุศรา วิโรจนกุล ; พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ; กลุ่มงานเวชกรรมสังคม
โทร. 081-7379133 ; nussarahpt@gmail.com

ปัญหาและสาเหตุ

มีสถานบริการมากกว่า 500 แห่ง พนักงานบริการหญิงมากกว่า 2,000 คน มักย้ายถิ่นและสถานที่ทำงานบ่อยทุก3-6 เดือน สถานที่ทำงานของพนักงานบริการห่างไกลจากโรงพยาบาล ต้องใช้เวลาเดินทาง 45-60 นาที/เที่ยว บางคนต้องเช่ารถมอเตอร์ไซด์ หรือนั่งรถประจำทาง ซึ่งค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง จึงสะดวกซื้อยาเมื่อมีอาการ ตามร้านยาซึ่งมีจำนวนมาก 145 แห่ง ทำให้เข้าถึงการตรวจคัดกรองโรคที่คลินิกโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (สายธารคลินิก) ซึ่งเปิดบริการ 1วัน/สัปดาห์ เฉพาะวันพฤหัสบดี (13.00 -16.00 น.) เฉลี่ยร้อยละ 4.9 ในขณะเดียวกัน ป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เฉลี่ยร้อยละ 21.68 (ปี 2553-2556)

เป้าหมาย

1. เพื่อเพิ่มการเข้าถึงการตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตรวจเอชไอวี ในกลุ่มพนักงานบริการหญิง
2. เพื่อลดการติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่
3. เพื่อลดการป่วยซ้ำด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

กิจกรรมการพัฒนา

1. จัดทำแผนงาน / โครงการระดับหน่วยงาน, โรงพยาบาล และบรรจุในแผนยุทธศาสตร์ระดับอำเภอเกาะสมุย ปี 2557 ใช้งบประมาณสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับพื้นที่ (PP Area Base)
2. จัดทีมสหวิชาชีพ ร่วมกับเจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อนพนักงานบริการ (SWING) (แพทย์ 1 คน , พยาบาล 2 คน , เภสัชกร 1 คน, เจ้าหน้าที่ชั้นสูตรโรค 2 คน)
3. จัดบริการ 2 ครั้ง/สัปดาห์ (วันจันทร์และพุธบ่าย) ซึ่งไม่ตรงกับวันให้บริการเฉพาะโรคที่โรงพยาบาล โดยเน้นมาตรฐานเดียวกับสายธารคลินิก ซึ่งปฏิบัติตามแนวทางกรมควบคุมโรค
4. ใช้สถานที่สำนักงานมูลนิธิเพื่อนพนักงานบริการ (SWING) ซึ่งอยู่ในพื้นที่ตำบลที่มีพนักงานบริการหญิงมากที่สุด
5. ประชาสัมพันธ์ นัดหมายเข้ารับบริการ
6. ฟรีค่าตรวจชั้นสูตร ทุกสิทธิ์ ยกเว้นตรวจ HIV ตามสิทธิ์ UC ปีละ 2 ครั้ง
7. ฟรีค่ายา (กรณีมีบัตรประกันสุขภาพ)
8. บริการทำบัตรประกันสุขภาพ หรือย้ายสิทธิ์ประกันสุขภาพแก่พนักงานบริการ
9. นัดติดตามผู้รับบริการต่อเนื่องที่ สายธารคลินิก แม้อันสุดโครงการ

คำสำคัญ

ตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
เชิงรุก
พนักงานบริการหญิง

การวัดผล

ผู้รับการตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้น \geq ร้อยละ 70 ร้อยละ 100 ของพนักงานบริการที่มารับบริการครั้งแรก ได้ตรวจคัดกรองโรคซิฟิลิส และเพาะเชื้อหนองใน
ร้อยละ 100 ของผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้รับการติดตามรักษาครบตามเกณฑ์
ร้อยละ 100 ของผู้ตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้รับการVCT และตรวจเลือด HIV
ร้อยละ 100 ของผู้ที่มีผลเลือด HIV + ได้รับการส่งต่อ ARV clinic
ร้อยละ 100 ของพนักงานบริการได้ตรวจ wet smear/gram stain ตามเกณฑ์ทุก 3 เดือน
ร้อยละ100 ของผู้ตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ตรวจมะเร็งปากมดลูก

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรม	รายได้
1. จำนวนผู้มารับการตรวจคัดกรอง (รายใหม่ 96, รายเก่า 49)	145
2. ตรวจซิฟิลิส (รายใหม่, และรายเก่า ตามเกณฑ์)	96
3. ผู้ตรวจคัดกรองทุกคน ได้รับVCT และตรวจเลือด HIV (ไม่พบ HIV positive)	82
4. ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก (รายที่ยังไม่เคยตรวจในปี) (ผลปกติ ทุกคน)	81
5. ได้รับการรักษาอาการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	79

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลงาน
1. จำนวนผู้ตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน	70	94.39 (107/208)
2. ผู้รับบริการรายใหม่ ได้ตรวจคัดกรองซิฟิลิส และเพาะเชื้อหนองในครั้งแรก	100	100 (96/96)
3. ผู้ป่วยอาการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ทุกราย ได้ตรวจ wet smear/gram stain ตามนัดทุกครั้ง	100	100 (79/79)
4. ผู้ป่วยอาการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ได้รับการติดตามรักษาจนครบ	100	100 (79/79)
5. ผู้ตรวจคัดกรองทุกคน ได้รับVCT และตรวจเลือด HIV	100	100 (82/82)

บทเรียนที่ได้รับ

1. การออกหน่วยบริการเชิงรุก ใกล้สถานที่ทำงานหรือที่อยู่อาศัยของผู้รับบริการ เป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์การติดต่อ
2. การประสานงาน/ ประชาสัมพันธ์ โดย เจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อนพนักงานบริการ ซึ่งตั้งศูนย์ drop in center ในแหล่งสถานบริการ สร้างความคุ้นเคย สนับสนุนมีส่วนสำคัญในการชักชวนพนักงานบริการให้มาตรวจคัดกรองโรค

แนวทางแก้ปัญหา/สิ่งท้าทาย

1. วางแผนจัดบริการเชิงรุกตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (นำร่อง) ที่มีพนักงานบริการมาก โดยทีมสหวิชาชีพโรงพยาบาล ร่วมกับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
2. พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
3. ประสานงานร่วมกับเครือข่ายร้านยาทุกแห่ง ในการแนะนำและส่งต่อผู้ป่วยเข้ารับบริการที่โรงพยาบาล
4. ติดตามเยี่ยมสถานบริการ /พนักงานบริการ ประชาสัมพันธ์การตรวจคัดกรองโรคอย่างต่อเนื่อง
5. อบรมให้ความรู้ เจ้าของสถานบริการ และแกนนำพนักงานแต่ละสถานบริการ ต่อเนื่อง

ปัญหาอุปสรรค

หลังสิ้นสุดโครงการ มูลนิธิเพื่อนพนักงานบริการ (SWING) ย้ายสถานที่ไปดำเนินการจังหวัดอื่น

ส่งผล

- ขาดผู้ประสานงานในพื้นที่ และสถานที่ให้บริการที่ใกล้และสะดวกต่อการเดินทาง ของพนักงานบริการ
- ขาดการต่อเนื่องการดำเนินงานเชิงรุกตรวจคัดกรอง
- จำนวนพนักงานบริการ เข้ารับการตรวจคัดกรองโรคที่โรงพยาบาลเกาะสมุย ในปี ต่อมาต่ำกว่า ปี 2557

สมาชิกทีม

นางบุศรา วิโรจนกุล
นางสารภี แซ่ฮั่น
นางสาวขวัญทิพย์ เรืองทอง
นางสาววราภรณ์ วงศ์เล็ก
แพทย์หญิงนิสา ลิ้มสุวรรณ

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
นักเทคนิคการแพทย์
เภสัชกรชำนาญการ
นายแพทย์ชำนาญการ

โครงการการจัดบริการเชิงรุกตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์

ในกลุ่มพนักงานบริการหญิง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บุศรา วิโรจนกุล ; พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ; กลุ่มงานเวชกรรมสังคม
โทร. 081-7379133 ; nussarahpt@gmail.com

ปัญหาและสาเหตุ

มีสถานบริการมากกว่า 500 แห่ง พนักงานบริการหญิงมากกว่า 2,000 คน มักย้ายถิ่นและสถานที่ทำงานบ่อยทุก3-6 เดือน สถานที่ทำงานของพนักงานบริการห่างไกลจากโรงพยาบาล ต้องใช้เวลาเดินทาง 45-60 นาที/เที่ยว บางคนต้องเช่ารถมอเตอร์ไซด์ หรือนั่งรถประจำทาง ซึ่งค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง จึงสะดวกซื้อยาเมื่อมีอาการ ตามร้านยาซึ่งมีจำนวนมาก 145 แห่ง ทำให้เข้าถึงการตรวจคัดกรองโรคที่คลินิกโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (สายธารคลินิก) ซึ่งเปิดบริการ 1วัน/สัปดาห์ เฉพาะวันพฤหัสบดี (13.00 -16.00 น.) เฉลี่ยร้อยละ 4.9 ในขณะเดียวกัน ป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เฉลี่ยร้อยละ 21.68 (ปี 2553-2556)

เป้าหมาย

1. เพื่อเพิ่มการเข้าถึงการตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตรวจเอชไอวี ในกลุ่มพนักงานบริการหญิง
2. เพื่อลดการติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่
3. เพื่อลดการป่วยซ้ำด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

กิจกรรมการพัฒนา

1. จัดทำแผนงาน / โครงการระดับหน่วยงาน, โรงพยาบาล และบรรจุในแผนยุทธศาสตร์ระดับอำเภอเกาะสมุย ปี 2557 ใช้งบประมาณสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับพื้นที่ (PP Area Base)
2. จัดทีมสหวิชาชีพ ร่วมกับเจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อนพนักงานบริการ (SWING) (แพทย์ 1 คน , พยาบาล 2 คน , เภสัชกร 1 คน, เจ้าหน้าที่ชันสูตรโรค 2 คน)
3. จัดบริการ 2 ครั้ง/สัปดาห์ (วันจันทร์และพุธบ่าย) ซึ่งไม่ตรงกับวันให้บริการเฉพาะโรคที่โรงพยาบาล โดยเน้นมาตรฐานเดียวกับสายธารคลินิก ซึ่งปฏิบัติตามแนวทางกรมควบคุมโรค
4. ใช้สถานที่สำนักงานมูลนิธิเพื่อนพนักงานบริการ (SWING) ซึ่งอยู่ในพื้นที่ตำบลที่มีพนักงานบริการหญิงมากที่สุด
5. ประชาสัมพันธ์ นัดหมายเข้ารับบริการ
6. ฟรีค่าตรวจชันสูตร ทุกสิทธิ์ ยกเว้นตรวจ HIV ตามสิทธิ์ UC ปีละ 2 ครั้ง
7. ฟรีค่ายา (กรณีมีบัตรประกันสุขภาพ)
8. บริการทำบัตรประกันสุขภาพ หรือย้ายสิทธิ์ประกันสุขภาพแก่พนักงานบริการ
9. นัดติดตามผู้รับบริการต่อเนื่องที่ สายธารคลินิก แม้สิ้นสุดโครงการ

ปัญหาอุปสรรค

หลังสิ้นสุดโครงการ มูลนิธิเพื่อนพนักงานบริการ (SWING) ย้ายสถานที่ไปดำเนินการจังหวัดอื่น

- ส่งผล
- ขาดผู้ประสานงานในพื้นที่ และสถานที่ให้บริการที่ใกล้และสะดวกต่อการเดินทาง ของพนักงานบริการ
 - ขาดการต่อเนื่องการดำเนินงานเชิงรุกตรวจคัดกรอง
 - จำนวนพนักงานบริการ เข้ารับการตรวจคัดกรองโรคที่โรงพยาบาลเกาะสมุย ในปี ต่อมาต่ำกว่า ปี 2557

สมาชิกทีม

นางบุศรา วิโรจนกุล
นางสารณี แซ่ฮั่น
นางสาวขวัญทิพย์ เรืองทอง
นางสาววารารณ์ วงศ์เล็ก
แพทย์หญิงนิสา ลิ้มสุวรรณ

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
นักเทคนิคการแพทย์
เภสัชกรชำนาญการ
นายแพทย์ชำนาญการ

คำสำคัญ

ตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
เชิงรุก
พนักงานบริการหญิง

กรณีศึกษา

ผู้รับการตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้น \geq ร้อยละ 70 ร้อยละ 100 ของพนักงานบริการที่มาใช้บริการครั้งแรก ได้ตรวจคัดกรองโรคซิฟิลิส และเพาะเชื้อหนองใน ร้อยละ 100 ของผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้รับการติดตามรักษาครบตามเกณฑ์ ร้อยละ 100 ของผู้ตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้รับการ VCT และตรวจเลือด HIV ร้อยละ 100 ของผู้ที่มีผลเลือด HIV + ได้รับการส่งต่อ ARV clinic ร้อยละ 100 ของพนักงานบริการที่ได้ตรวจ wet smear/gram stain ตามเกณฑ์ทุก 3 เดือน ร้อยละ 100 ของผู้ตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ตรวจมะเร็งปากมดลูก

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรม	รายได้
1. จำนวนผู้มารับการตรวจคัดกรอง (รายใหม่ 96, รายเก่า 49)	145
2. ตรวจซิฟิลิส (รายใหม่, และรายเก่า ตามเกณฑ์)	96
3. ผู้ตรวจคัดกรองทุกคน ได้รับ VCT และตรวจเลือด HIV (ไม่พบ HIV positive)	82
4. ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก (รายที่ยังไม่เคยตรวจในปี) (ผลปกติ ทุกคน)	81
5. ได้รับการรักษาอาการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	79

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลงาน
1. จำนวนผู้ตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน	70	94.39 (107/208)
2. ผู้รับบริการรายใหม่ ได้ตรวจคัดกรองซิฟิลิส และเพาะเชื้อหนองในครั้งแรก	100	100 (96/96)
3. ผู้ป่วยอาการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ทุกราย ได้ตรวจ wet smear/gram stain ตามนัดทุกครั้ง	100	100 (79/79)
4. ผู้ป่วยอาการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ได้รับการติดตามรักษาจนครบ	100	100 (79/79)
5. ผู้ตรวจคัดกรองทุกคน ได้รับ VCT และตรวจเลือด HIV	100	100 (82/82)

บทเรียนที่ได้รับ

1. การออกหน่วยบริการเชิงรุก ใกล้สถานที่ทำงานหรือที่อยู่อาศัยของผู้รับบริการ เป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์การติดต่อ
2. การประสานงาน/ ประชาสัมพันธ์ โดย เจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อนพนักงานบริการ ซึ่งตั้งศูนย์ drop in center ในแหล่งสถานบริการ สร้างความคุ้นเคย สนับสนุนมีส่วนสำคัญในการชักชวนพนักงานบริการให้มาตรวจคัดกรองโรค

แนวทางแก้ปัญหา/สิ่งท้าทาย

1. วางแผนจัดบริการเชิงรุกตรวจคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (นำร่อง) ที่มีพนักงานบริการมาก โดยทีมสหวิชาชีพโรงพยาบาล ร่วมกับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
2. พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
3. ประสานงานร่วมกับเครือข่ายร้านยาทุกแห่ง ในการแนะนำและส่งต่อผู้ป่วยเข้ารับบริการที่โรงพยาบาล
4. ติดตามเยี่ยมสถานบริการ /พนักงานบริการ ประชาสัมพันธ์การตรวจคัดกรองโรคอย่างต่อเนื่อง
5. อบรมให้ความรู้ เจ้าของสถานบริการ และแกนนำพนักงานแต่ละสถานบริการ ต่อเนื่อง